GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a 'timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 94. BRASIOVU, 1|13 Decembre **1877.**

Caderea Plevnei.

Brasiovu, in 12 Decembre n.

Peste totu rotogolulu pamentului, pe unde ajungu sêrmele telegrafice, s'a respanditu marea veste, ca „Plevn'a a cadiutu“. Ea va merge din gura in gura si va strabate chiaru pana in cea mai neinsemnata coliba a tieranului. In totu loculu, unde bate o anima romanésca, va duce numai bucuria si veselia, ca-ci Plevn'a a cadiutu prin concursulu valoróseloru braçie ale ostirei romane, care in frunte cu marele seu Capitanu a bravatu tóte pericolele si a portatu victoriosu stindartulu romanu pe campiile udate de sange ale nefericitei Bulgarie.

Plevn'a a cadiutu! Acestu cuibu teribilu, unde s'a concentratu flórea óstei otomane, adapostinduse inderetulu fortificatiuniloru uriasie, a reduteloru si siantiuriloru, adapate cu sangele de mii de bravi, care a devenitu astfeliu chiai'a aperatiuniloru militare in Bulgari'a, a trebuitu se cada prin focu si sabia. Numai asia 'si-a potutu luá finitu dram'a infricosiata, care de cinci luni aprópe se petrece in valea dorerósa a Vidului si a Grivitzei. Numai ranitu in lupta s'a potutu predá leulu Plevnei, eroiculu Osman-pasi'a, demnulu urmasiu alu bataiosiloru musulmani, cari secoli intregi au fostu spaim'a Europei.

Prin focu si sabia! Descendentii aceloru eroi romani, cari, candu tóta lumea chrestina tremurá inaintea semilunei, erau singurulu zidu aperatoriu alu chrestinatatii in orientu, stranepotii lui Stefanu celu mare si Mihaiu Bravulu au fostu chiamati de provedintia a luá parte la esecutiunea acést'a gigantica, care a datu lovitur'a de mórte dominatiunei turcesci in Europ'a.

Dér' cu catu a fostu mai tragicu finitulu vitézului belliduce musulmanu cu atatu mai mare si mai stralucita este glori'a ce se revérsa asupra biruitoriloru, asupr'a óstei romane si a marelui ei Capitanu. Dupa optu dile de bombardare continua in care timpu 600 de guri de tunu versau foculu loru pustiitoriu asupra Plevnei, s'a facutu assaltulu generalu. Nu mai puçinu decatu trei redute au luatu trupele romane cu assaltu la Opanez. Multu sange vitejescu a trebuitu se mâi curga aci, multi voinici voru fi inchisu ochii pentru totudeaun'a. Ei nu au mai avutu bucuri'a se véda falfaindu pe zidurile Plevnei stindartulu, pentru a caruia onóre si victoria s'au luptatu, dér' cu tóte aceste sunt fericiti, ca-ci au intimpinatu mórtea cea mai dulce — mórtea pentru patria.

Ochii ni se implu de lacrimi, candu ne gandimu la atat'a sange versatu, la suferintiele braviloru, cari au fostu raniti pe campulu gloriosu. Nu, — sangele acest'a nobilu nu s'a versatu inzedaru, fiacare picatura din elu va aduce roduri insutite si inmiite si va formá chitulu, care va legá de aci incolo nedespartibilu tóte elementele de viétia ale poporului dela Dunare, caruia provedinti'a ia vindicatu primulu rolu intre popórele Orientului.

Nu vomu mai turburá aceste momente de bucuria, reflectandu la insinuarile contrariloru neamului nostru. Le va fi, credemu, de ajunsu a ceti, ca 7000 turci ai Pórtei suzerane, cari au fostu facuti prisonieri de catra trupele romane, au defilatu inaintea Domnitoriului Romaniei, siefului comandante alu armatei reunite romano-russe, care a luatu Plevn'a. Astadi, candu serbamu capitularea silita si neconditiunata a lui Osman-pasi'a, devis'a este numai ertare.

La Bucuresci, in tóta Romani'a entusiasmulu e la culme. S'ar' fi potutu altfeliu dupa o victoria mareatia cá acést'a? Si ar' fi fostu cu potintia ca par'a poternica a entusiasmului se nu cuprinda si animele nóstre ale romaniloru din Austro-Ungaria?

Participandu din totu sufletulu nostru la bucuri'a generala a fratiloru nostri din Romani'a, le tramitemu fratiescile si caldurósele nóstre felicitari si dorimu cá se se implinésca speranti'a vitézului loru Domnu si din ruinele sangeróse ale Plevnei se resara multu iubit'a pace, se se realtie independenti'a Romaniei, recunoscuta de intrég'a Europa!

Telegramele „Gazetei Transilvaniei.“

Bucuresci, 10 Decembre (média nópte). **Osman-pasi'a a capitulatu astadi dupa o lupta sangerósa. Plevn'a a cadiutu in manile armatei reunite russo-romane. Bucurescii au illuminatu.**

Bucuresci, 11 Decembre (10 óre 45 minute nóptea.) Raportulu generalului **Cernatu** da urmatóriele amenunte despre partea luata de romani: **Trupele nóstre au luatu cu assaltu trei redute la Opanez luptanduse cu mare curagiu. Romanii au facutu 7000 prisonieri, cari au defilatu cu numeróse tunuri inaintea Domnitoriului. Generalulu Cernatu ocupa in Plevn'a localulu lui Osman-pasi'a, care este ranitu si prisonieriu. Entusiasmulu e generalu. S'au luatu numeróse arme si munitiuni.**

Budapest'a, 11 Decembre (8 óre sér'a). Erumperea óstei turcesci din Plevn'a spre Vidinu nu a succesu, Osman-pasi'a a capitulatu, dupa ce a fostu elu insusi ranitu in lupta.

Or'a ultima.

Bucuresci, 12 Decembre (11 óre 10 m. a. m.) Osman-pasi'a a si facutu o incercare se ésa din Plevn'a pe partea despre Vidinu, inse a fostu respinsu. Dupa o lupta crancena turcii batuti cu deseversire s'au predatu fora conditiuni.

Generalulu Cernatu cu statulu majoru siede in localulu lui Osman. Viteji'a romaniloru a fostu admirabila. La Bucuresci entusiasmulu e la culme. Se facu illuminatiuni si festivitati pompóse.

Amenuntele luarii Plevnei inca nu sunt cunoscute.

Imperatulu Alessandru a plecatu Sambata la Petersburg.

Telegram'a marelui duce Nicolae:

Bogot, 7 Dec. — Lupt'a dela 22 Nov. (4 Dec.) de lenga Marian'a si Elen'a a fostu multu mai nefavorabila pentru noi, decatu s'a potutu prosupune dupa cele d'antai reporturi. Amu avutu vreo 50 oficieri si 1800 soldati morti séu raniti, si amu perdutu 11 tunuri, dintre cari 4 sdrobite si 7 luate de inimicu, fiindu-ca [illegible]ndusi caii, n'au mai potutu se fia retrase. [illegible] detaliuri despre acést'a lupta nenorocita numai sunt. Eri 24 Nov. (6 Dec.) operatiunile s'au marginitu intr'aceea, ca colón'a turcésca din drépt'a a fostu respinsa din Zlataritz'a si alungata spre Brebov'a. Colón'a turcésca din steng'a a facutu o incercare de atacu otaritu la 3 óre dupa amédiu. Fortiele turciloru sunt pretiuite la 10,000 ómeni in contra Zlataritzei si la 30,000 in contra Jakovitzei. Adi 25 Nov. (7 Dez.) lupt'a s'a reinoitu la Jakovitz'a, dér' la 4 óre canonad'a a incetatu.

Scumpulu Meu presiedinte alu consiliului!

Cu ocasiunea luarei Rahovei de catra virtuós'a nóstra óste, am primitu unu mare numeru de felicitari, atatu din partea diferiteloru autoritati din tiéra, catu si dela multi particulari. Romani'a se póte in adeveru felicitá impreuna cu Mine, de acestu succesu importantu, atatu din punctulu de védere politicu, catu si din celu militariu.

Armatei se cuvine onórea acestui faptu. Dens'a, prin viteji'a ei, a desteptatu mandri'a neamului nostru, a réinsufletitu vechile amintiri de gloria si a indreptatu érasi sborulu Vulturului romanescu asupr'a giamiiloru Rahovei, unde 'lu inaltiase, sunt acumu trei seculi, Eroulu Domnu Romanu. Armatei dér', in capulu carei simtiu o deosebita mandria a Me aflá, se cuvine recunoscinti'a Tierei.

Arata, Te rogu, la toti multiumirile Mele pentru urarile ce 'Mi au tramisu, si primesce, scumpulu meu presiedinte alu consiliului, sentimentele de afectiune ce 'Ti pastrezu.

Marele Meu cuartiru generalu, Poradim, 19 Novembre 1877.

(„Monitoriulu“.) CAROLU.

Primirea delegatiuniloru de catra Maj. S'a.

Majestatea S'a a adressatu delegatiuniloru cu ocasionea primirei acestor'a in audientia solemnela la 7 Decembre a. c. urmatoriulu discursu:

„Asigurarile de fidelitate si de devotamentu, ce Mi le-ati adressatu, le primescu cu satisfactiune. Façia cu situatiunea politiea a Europei a'si fi doritu a ve vedé adunati inca mai curundu spre reinceperea activitatii dvóstre parlamentarie. Desi nici astadi inca nu sunteti in positiune a resolvá definitivu problemele sessiunei presente, potu totusiu se incredintiezu probatului dvóstre zelu acele mesuri, pe cari, dupa impregiurarile de astadi, ve este cu potintia a le luá.

„Spre a Mea sincera parere de reu nu a succesu a impedecá isbucnirea resbelului intre Russi'a si Turci'a. Cu atatu mai mari au fostu silintiele, ce 'si-a datu guvernulu Meu, spre a localisá resbelulu, ér' mai cu sóma spre a conservá monarchiei bunatatile pacii.

„Cu tóte complicatiunile departe batatórie din Orientu au fostu mantienute relatiunile nóstre amicabile cu tóte poterile si totodata au fostu conservate justele interesse ale Austro-Ungariei in tóte partile. Acést'a va fi si pentru viitoriu sub tóte impregiurarile prim'a solicitudine a guvernului Meu.

„Pana acuma acést'a a fostu cu potintia fora de a face pretensiuni estraordinarie la sacrificiele dvóstre. Speru, ca si in venitoriu va fi totu asia. In totu casulu, am firm'a convictiune, ca atunci, candu ar' fi lipsa a aperá interessele Nóstre, potu se contezu cu tóta confienti'a la devotamentulu popóreloru Mele.“

Bancile.

La noi in Transilvani'a si chiaru in Ungari'a institutiunea de Banci in sensu de specula cu bani, pana la 1848 nu erá cunoscuta nici din nume, afara numai de prea puçine piatie comerciali, de care in Transilvani'a erá numai doue, Brasiovulu si Sibiiulu. Nici chiaru banc'a nationala austriaca din Vien'a nu erá cunoscuta poporului, ca-ci acest'a dupa colossalele fallimente de statu din 1811 remasese cu nimicu in pung'a legata de sierpariu, éra ce intrá dupa aceea in manile lui, erá bani de arama si de argintu, ici-colea cate unu galbinu de auru. Biletele de banca (Banknoten) circulá mai multu numai in manile armeniloru, carii maná ciurdi de vite la Vien'a si luá pretiulu loru in charthia, nu numai pentru transportulu neasemenatu mai usioru decatu unu caru de butoiasie cu argintu, ci si cá se póta caletori ceva mai siguru cate 2 septemani prin pustele Ungariei pline de banditi. Totu asia facea si acei armeni si sasi, greci si romani, carii tragea marfi dela Vien'a si Gratiu; ei platea cu bilete de banca. Jidovi nu aveamu in Transilvani'a, decatu celu multu patru mii de suflete, éra nu treidieci de mii cá in dilele nóstre; dér' si acei 4000 se aflá mai multu internati pe la locuri anumite asia, in catu partea cea mai mare a locuitoriloru tierei vedea jidovi numai cá de raritate, pe la unele terguri de tiéra; prin urmare in tiér'a nóstra nu prea avea cine se faca specule „cu charthii zugravite frumosu cu ómeni, cu dómne si cu angeri“; dér' nici falsificatori de bani nu se aflá. Singurii falsificatori de monede erá pe la noi cativa tiegani corturari, caldarari de professiune, carii insielá pe cate unu primariu dela sate, prostu cá intunereculu noptii, cá se'i faca sume intreite din banii de contributiune, adunati la elu in douediecieri de argintu, despre cari credea, ca tieganc'a bab'a Hirca 'i póte clocí cumu clocesce gain'a pe oua, cá se scótia pui de argintu, pana candu se pomenea, ca tieganoii au disparutu din acelea locuri cu cate 1—200 de florini. De altmentrea chiaru si astadi mai sunt destui gagauti, cari credu tieganiloru in punctulu acesta; ca-ci diuariele aducu esemple multisióre de naucía barbara cá acést'a.

Revolutiunile din 1848/9 in nici-o ramura a vietiei popóraloru n'au produsu schimbari asiá radicali, cá pe terenulu practicu alu economiei politice, éra in sfer'a acesteia, finantiele, prin urmare si theori'a banciloru au suferitu prefaceri nici macaru visate do noi. Prin acestea metamorfose popórale Ungariei si ale Transilvaniei au fostu aruncate cá prin farmecu intr'o lume cu totulu noua, cumu ar' fi un'a din cele arabice cuprinse in 1001 de nopti, séu de celea cu smei si paralei. Operatiuni si moduri de ale statului, de ale companiiloru si particulariloru, ne mai audite pana acilea incepura se ne sune la urechi. Acuma numai erá vorb'a de Banca nationala si de simple imprumuturi de statu, ci dintr'odata ne coplesira: „Institutu de creditu pentru comerciu si industria“, „Banci hypothecarie“, „Banci comerciali“, „Banci industriari“ (Gewerbebanken), „Banci de scomptu“, „Banci agrarie“. „Banca anglo-austriaca“, „Banca anglo-ungurésca“. Dér' unde se le insiramu pe tóte, candu numerulu loru pana la epocal'a catastrofa din a. 1873 trecuse preste 100, éra imprumuturile luara titule diverse si specióse cá: Imprumutu nationale, Imprumutu cu renta, Impr. de auru, Impr. consolidatu, Impr. rurale, Impr. municipale, cu obligatiuni, cupóne, devise, losuri etc., tóte cu jocu la bursa, adeca cu jocu pe norocu. La tóte acestea se mai adause unu legionu de societati pe actiuni, multe solide dér mai multe insielatórie, altele fantastice, in care figurá sute de milióne scrise cu caligrafia nespusu de frumósa, pana ce in Maiu 1873, dupa-ce inca in Martiu venise renumitulu cav. Schmerling cá membru alu camerei lordiloru Austriei si fora biciu in mana, numai prin potérea cuventului, le dete o lovitura mortala, sosi catastrof'a — „Krachulu“ — si asiá mi-ti-le resturnà pe parte mare din trensele, cá si cumu ar' fi fostu nesce casulii facute din carti de jocu. Si de ce acésta catastrofa? Din causa ca acelea intreprinderi financiali si industriali erá fundate séu pe theorii natiónal-economice cu totulu false si perverse, séu immediatu cu scopu de a insiela lumea. S'au si insielatu sute de mii, au si ajunsu multime nenumerata la sapa de lemnu, au si mersu cativa in temnitia; dér' incai déca s'ar' fi curatitu atmosfer'a de miasmele putrediunei loru; ea inse totu mai este infectata pana in diu'a de astadi.

Va intrebá cineva, ca ce au potutu stricá locuitoriloru Transilvaniei acelea catastrofe national-economice din piatiele cele mari. Le-a stricatu nespusu de multu; dér' sunt prea puçini acei ómeni in patria, cari se védia strins'a legatura ce este intre crisele financiali, intre blastematiile speculantiloru dela bursa si intre pungile locuitoriloru unei tieri; si sunt puçini pentru aceea, ca noi in naivitatea nóstra ardelenésca nu ne ocupamu mai de locu cu cestiuni din sfer'a economiei nationale, nu ne place nici a cití, nici a ne informá; nu avemu timpu la asia ceva, suntemu prea peste mesura ocupati, cu ce? cu portare de cate 100 de mii de processe preste anu pentrucate 2—10 fl., cá se ne coste castigarea loru alti 40—50 fl. Mai avemu inca si alte ocupatiuni fórte intielepte si salutarie, mai alesu érn'a, de es. cá unii se perdemu la jocu de carti, cu neveste cu totu cate 10—15 fl. intr'o séra, séu cá se bemu pe anu vinarsu puturosu in suma, pana la cinci milióne de florini, spre a imbogatí pe sermanii evrei mai curundu, ca-ci cumu ati vediutu din alegerile municipali decurse anume prin comitate, in Novembre, pana acumu abia s'au potutu alege cate 10—20 evrei virilisti alaturea cu magnatii, si este mare periculu, cá nu cumva preste vreo 50 de ani se le ocupe loculu cativa valachi daco-romanisti incarnati.

Aceia, carii nu vedu cumplitulu reu ce ni s'a trasu si ni se mai trage pana astadi din catastrofele piatieloru mari, ar' trebuí se afle, ca pana in a. 1873 multime nenumerata de ardeleni „civilisati“, cumu comercianti, proprietari, capitalisti, carii pana atunci traisera omenesce din rentele loru, pensionari s. a. jocasera la burs'a Vienei pe norocu, si din mare nefericire, multi din ei castigasera dieci si sute de mii, in charthii de valóre mai multu imaginaria, pentru-cá in anulu ací aretatu se pérda totu, chiaru si averea propria, se remana si datori si cei ce fusesera inregistrati cá comercianti, se deschidia si falimentu, se traga cu girurile si pe altii in abissulu perirei. Prin acestea catastrofe din puçinulu capitalu de bani, care circulase in Transilvani'a, cateva milióne disparura spre a platí datoriile de bani si de bursa. Dér' neajungundu capitalurile in bani cá se faca façia platiloru, cumu se dice in limbagiulu comerciale, nefericitii speculanti de bursa erá constrinsi a'si vinde case, pamenturi, chiaru si argintariile si alte obiecte pretióse ale nevesteloru, éra pe unde avea bani dati imprumutu la industriari si agricultori, le punea sul'a in cóste cá se platésca, fia si cu cea din urma bucatura luata din gur'a prunciloru. Pe acésta cale mai esira alte cateva milióne din tiér'a nóstra. De ací incolo valórea lucruriloru, cumu pamentu, edificiu, vite, cerealii etc. incepù se scadia neincetatu.

In acelasi timpu statulu, in alu carui interessu — bine séu reu intielesu, nu cercetamu aici — se facusera spese escessive, incepù se vina in in strimtóre si mai mare din ceea ce fusese inainte. Executiunile se pornira cá grindin'a, si astadi diuariele din B.-Pest'a ne asigura, ca de es. numai in acea capitala numerulu loru trecù intr'o singura luna preste 15 mii, éra „Kronst. Ztg.“ din 3 Dec. reflecta, ca numai aci in Brasiovu numerulu executiuniloru de contributiuni in cateva luni din urma so urca preste 20 de mii! Cu tóte acestea, éta ca in budgetulu Ungariei resultà pana acumu unu nou deficitu enormu de 40 (patrudieci) milióne florini v. a. pe 9 luni de dile!

In midiuloculu acestoru calamitati, pe care multi publicisti le asémena cu ale Turciei, opiniunea publica in Ungari'a s'a dedatu in anii din urma a'si aruncá anghir'a sperantiei in banci si anume pe lini'a prima in asiá numit'a Banca nationala cu dreptu de a emitte note séu bilete de banca in valórea monetei de metalu, éra pe a dou'a linia in Banc'a hypothecaria dastinata se ajute mai alesu pe proprietarii mici ai tierei prin imprumuturi ce ar' fi a se dá cu dreptu de amortisatiune, cá adica prin platirea de interesse mai mari cá de es. 5%, intr'o serie anumita de ani se fia platitu si capitalulu asiá, cá in urma mosiór'a omului laboriosu si cumpatatu se remana érasi proprietate curata a lui.

Despre indelungele si torturatóriele negotiatiuni si certe ale ungureniloru cu austriacii dedeseramu si noi cateva informatiuni anume in Nr. 15 alu „Gazetei“ din a. c., precumu si la alte ocasiuni. In fine, cu chinu cu vai, de sila de mila, cele doue parti ale monarchiei ajunsera a se intielege asupra conditiuniloru, dupa care Banc'a nationala austriaca se se transforme in Banc'a dualistica pe vreo diece ani inainte. Dea Ceriulu, cá statutele acestei banci se fia din cele mai nimerite si spre folosulu, éra nu spre ruin'a poporului. Fia inse acelea statute scrise de angeri, ele totu nu voru folosi nimicu aceloru ómeni, cari nu pricepu si nu sciu, cumu se amble cu banii, fia aceia de metalu, fia de charthia.

Sibiiu, in 9 Dec. st. n. 1877.

In locu de a me ocupá si eu cu politic'a dilei, care a inceputu a se face si pe aici prin sparseturi de ferestrii, me voiu margini a ve cere spatiu numai pentru sciri de acelea, care ne interessédia mai de aprópe.

Prea inalt'a confirmare a presiedintelui si vice-presiedintelui „Associatiunei transilvane“, alesi in adunarea gener. dela Blasiu, tienuta in Augustu a. c., sosi numai in dilele acestea; prin urmare acumu comitetulu póte reintrá in activitatea sa usitata, care pana aci erá óresi cumu genata prin asteptarea confirmarei. Se astépta deci conchiamarea comitetului plenariu, la care va fi chiamatu si membrulu alesu dela dv. si secretariulu primariu de acolo. Se crede, ca cu acea ocasiune se voru constitui si sectiunile, déca se voru fi inscrisu membrii de ajunsu, precumu nici ca se póte altumentrea dupa zelulu estraordinariu, ce se manifestase in cateva adunari gener. pentru sectiuni. Se voru tienea si unele conferentie (dissertatiuni) publice in folosulu fonduriloru. Se va vedé si cestiunea monumentului A. Muresianu, pentru care se afla cateva sute adunate si la Brasiovu. Se va discutá cestiuné espositiunei ethnografice, asupra careia inse comitetulu a decisu si in siedinti'a din 13 Nov. a. c. in modu cu totulu patrioticu.

De altmintrea comitetulu a terminatu si pana acumu unu frumosu numeru de afacei curente. In siedinti'a din 5/17 Nov. a. c. s'au luatu in discussiune lucrarile catorva despartiamente din cele mai active si s'au adeveritu nouele incassari la fonduri, s'au impartitu si stipendiele de cate 60 si 70 fl. la elevi buni din scólele pedagogice dupa confessiuni, din scólele comerciali si de agricultura. La 9 stipendie au concursu 26 de studenti.

In siedinti'a din 19 Nov. se impartira cele 10 ajutórie de cate 25 fl. la sodali professionisti, dintre carii inse au concursu 41 teneri. Totu asiá se impartira si ajutóriele de cate 12 fl. 50 cr. la 28 de invetiacei; der' sermanii, sciti cati au concursu? 70 de tineri din diverse parti ale tierei. Adeca, din classea meseriasiloru, sodali si invetiacei, s'au aretatu estimpu 111 insi cá lipsiti de ajutórie. Bine se ne insemnamu acestea cifre si se le comparamu cu cele de aceeasi natura din anii trecuti, ca-ci ele sunt de mare importantia. Dér' unde ajunge ací unu fonduletiu de 70 mii florini? Curendu 700 de mii, séu mai rotundu: venitulu siguru anuale dela unu milionu celu mai puçinu spre aceleasi scopuri. De aceea este absolutu necessariu, cá toti membrii Associatiunei se cugete seriosu la imultirea fonduriloru, ca-ci ti se rupe ânim'a, candu vedi pe atati teneri buni, fii de parinti cu cate 7—10 prunci, fii de veduve lipsite si chiaru orfani fora tata si mama, goli, flamendi, lipsiti de orice ajutoriu, decadiuti cu totulu, altii parasindu scól'a multu mai curendu, decatu ar' trebui, si érasi altii morti numai in urm'a calamitatiloru. Totu asiá este si cu fetitiele orfane; suspinele loru se audu si lacrimele loru se vedu ori in ce comuna vei intrá.

Listele tineriloru stipendiati se voru publicá in fói'a Associatiunei „Transilvani'a“ Nr. 1 din a. 1878 ex officio.

Din camer'a romana.

Siedinti'a adunarii deputatiloru de Mercuri 23 Nov. (5 Dec.) a fostu un'a din cele mai memorabile ale sessiunei presente. In acést'a di adeca a fostu desbaterea generala asupra adressei de respunsu la discursulu tronului. Ea s'a inceputu prin discursurile dloru Pantazi Ghic'a si D. I. Ghic'a, cari ambii au facutu declaratiuni patriotice. Pantazi Ghic'a a disu, ca numai situatiunea tierii 'lu face se voteze pentru adressa, ca-ci altmintrea densulu, care dela inceputu a fostu contra resbelului, n'ar' poté se se arate neconsecentu: D. I. Ghic'a a declaratu, ca, desi este contra proiectului de respunsu, nu voiesce nici-decumu se cumpromita situatiunea creata de guvernu, caruia trebuie se i se dé tóte siansele dè reusita.

Dupa acesti'a a vorbitu d. G. Missail, facundu istoriculu tuturoru resbeleloru trecute intre diferitele natiuni vecine Romaniei si constatandu, ca nu a fostu lupta, la care se nu fi luatu parte intr'o forma séu alta romanii. Acést'a cuventare,

memorabila merita de a fi reprodusa in estrasu. D. Missailu inchiaie, dicundu, ca e bine incredintiatu, ca guvernulu 'si va dá tóte silintiele, cá „la viitóri'a pace se avemu o Romani'a libera, independenta si garantata in neutralitatea s'a de Europ'a". Finindu d. Missail a luatu cuventulu d. N. Ionescu, care a accentuatu intre altele, ca comissiunea de adressa merge mai departe, decatu declaratiunile guvernului, ca-ci pe candu guvernulu da numai ratiuni strategice la trecerea armatei romane peste Dunare, comissiunea afirma o aliantia de faptu, apoi a continuatu asia: „Este acést'a o realitate? Va binevoi negresitu guvernulu a ni-o spune. Déca este realitate acést'a aliantia, credu ca este regulatu se avemu documentele, se avemu conventîunea militara, care au adusu acést'a aliantia; asupra acestui punctu voiu cutezá a atrage atentiunea guvernului si a consiliariloru Mariei Sale, despre a caroru patriotismu nu ne indoimu nici-odata; asupra acestui punctu voiu cutezá a atrage seriós'a atentiune a representatiunii tierii." Dupa d. Ionescu se redica d. M. Cogalniceanu sii respunde intr'unu discursu, care face epoca in viéti'a parlamentaria a statului romanu si e un'a din cele mai insemnate vorbiri, cate s'au tienutu pana acuma de vreunu ministru de esterne. Écalu:

D. ministru de esterne M. Cogalniceanu: Domniloru! Sunt foricitu, ca on. d. N. Ionescu a oferitu bancei ministeriale ocasiunea de a poté si ea dice, cuventulu seu, si totudeodata de a respunde si d-sale. De astadata talentulu d-sale necontestabilu nu ne face se avemu téma, ci din contr'a cu curagiu 'i voiu respunde, fiindu ca d-s'a a fostu predecesorele meu in ministeriulu de esterne si ca astfeliu va intielege ceia ce'i voiu spune, chiaru candu frasele mele ar' poté se fia pentru altii ceva mai obscure. D-vóstra, dloru deputati in generalu, si d. Ionescu in particularu, sciti fórte bine, ca nu la tribuna se trateza cestiunile internationale, cari atingu nu numai interessele tierei, dér' póte interesse ale Europei intregi. Ministrulu e datoriu a pastrá discretiunea cea mai mare in cestiunile internationale si on. d. Ionoscu, candu a fostu la ministeriu, a practicatu acésta datoria a ministrului de esterne cu talentu si prudentia, si nimeni din noi n'amu cutezatu se desaprobamu aceea reserva, ce pastrá ministrulu tierei. 'Mi va permite ds'a, cá si eu se pastrezu acést'a datoria, mai cu séma astadi, candu suntemu in resbelu, candu soldatii nostrii in tóte dilele sunt in lupta, mai cu séma astadi, candu tóta Europ'a dramuesce fiacare cuventu, ce ese din gur'a acestui guvernu micu alu acestei tieri mici.

Dloru, cartea verde se va publicá in curendu, este sub tipariu, si acolo se va vedé, ca ceea ce noi amu facutu nu este decatu ceea ce mai ainainte se incepuse, erá o fatalitate potu dice prevediuta, care trebuieá se ne conduca pana la resbelu. Resbelulu Orientului n'a potutu fi opritu de Europ'a intrég a si nu poteamu noi se'lu oprimu, precumu nu l'amu opritu. A trebuitu in midiuloculu acestoru mari evenimente, la cari luamu si noi parte, se cautamu se pastramu tierisiórei nóstre acele institutiuni si acestu parlamentu, in care astadi vorbimu in deplina libertate, asiá cumu nu poteau se vorbésca parintii nostri in timpulu resbeleloru anterióre dintre Turci'a si Russi'a, resbele, cari, precumu sciti, faceau, ca antaiu trebuieá se sufere Romani'a si apoi Turci'a.

Eu me simtu fórte fericitu si cu deosebire multiumitu, ca astadi am potutu se improspetezu suvenirile mele istorice cu citatiunile bine simtite si bine studiate ale onor. d Missailu. Ds'a ne-a spusu unu faptu positivu, care s'a petrecutu in tiér'a nóstra cu ocasiunea tuturoru resbeleloru anterióre dintre Port'a si Russi'a, candu noi amu trebuitu se luamu parte la tóte acele resbele in nesce conditiuni fórte umilitórie pentru noi, incorporati la armate straine, candu cá voluntari, candu cá mercenari, éra nu cá unu poporu liberu sub drapelulu nostru. Acést'a este incontestabilu si asiá s'a petrecutu, potu dice, dela caderea statului nostru si pana in momentulu de façia.

Dloru, candu am declaratu independinti'a, amu declaratu-o cu precederea unui altu votu, unei alte declaratiuni anterióre; prin care amu ruptu legamentele nóstre seculare cu inalt'a Pórta, si cu acésta ocasiune nu noi amu declaratu resbelulu, ci Turci'a, care incepuse se bombardeze orasiele nóstre; asiá scie tiér'a, asiá scie Europ'a intréga; si atunci, cu ocaaiunea discutiunei ce a urmatu in acésta adunare, totu on. dnii Missailu si Pantazi Ghic'a au aretatu, ca ostirea aceea siediendu necontenitu de alungulu Dunarei, trebuiá se se demoraliseze, si in adeveru la inceputu erau unii, cari credeau, ca o armata, care pe atunci se vedea umilita, maltratata nu numai de catra straini, dér' chiaru de unii din tiér'a nóstra, cari credeau, ca acei tierani injugati la plugu si cocosiati sub sapa, nu erau capabili se desfasiure o bravura militara. Cu tóte acestea evenimentele petrecute in urma, au doveditu ce este acea armata si cata barbatia si vitejia este in vinele romanului. (Aplause.)

Dloru, se nu diceti, ca in resbelulu actualu noi trebuiá se stamu pe malulu Dunarei, turcii dincolo si noi dincóce, si cu tunurile nóstre dela Calafatu si dela Turnu se tramitemu bombe peste Dunare; ca-ci atunci nu amu fi facutu, decatu se aratamu bun'a fabricatiune a tunuriloru nóstre si tirulu nostru mai multu séu mai puçinu esactu; dér' acést'a nu ar fi redicatu moralulu armatei nóstre, nu ar' fi aprinsu curagiulu soldatului nostru, nu ne ar' fi adusu se audimu pe ostenii nostrii dicundu ceea ce dicu astadi: Sunt mandru de a purtá postavulu celu rosiu, care se vede pe uniform'a mea, ca-ci acelu postavu nu este vapsitu cu carmasu, ci elu este vapsitu cu sangele meu si alu fratiloru mei. (Aplause.)

On. d. Ionescu ne vorbiea de conventiunea, pe care amu facut'o cu Russi'a. Dér' ce erá acea conventiune? Erá o conventiune pentru trecerea unei armate, care vine in numele hotarariloru luate intr'o conferintia europena, cá se aplice nesce reforme in Bulgari'a, si s'a crediutu pana eri, ca in cateva luni de dile se va sfersí acésta esecutiune militara. Dér' nu a fostu asiá. Armat'a russésca este destulu de brava, a culesu multa gloria si in tempii trecuti, cá si in celu de façia, dér' cu tóte acestea a venitu in façi'a unei alte armate, in façi'a armatei turcesci, care desvelesce si ea o bravura atatu de mare, in catu nici chiaru acei'a, cari o comanda, nu s'au asteptatu la acést'a, asiá, precumu si noi amu vediutu, ca armat'a nóstra a aratatu unu curagiu si o bravura mai presusu de asteptarile nóstre.

Ei bine, esecutiunea militara dela inceputu s'a prefacutu intr'unu teribilu resbelu. Dér' aci mi se va dice, ca in acestu resbelu loculu nostru nu erá la Plevn'a. Ei bine, dloru, ori si cine a studeatu puçinu situatiunea, trebuie se se unésca cu Domnitoriulu nostru, cu marele nostru Capitanu, ca tocmai la Plevn'a erá loculu nostru, ca acolo erá chei'a operatiuniloru militare, acolo erá chei'a nóstra de aperare. Pentru acést'a nu trebuiá pré multa cunoscintia militara, ca-ci pe data ce armat'a otomana aretase atat'a vitejia, cine potea crede, ca Osman-pasi'a avea se siedia cá unu leu inchisu in dosulu reduteloru dela Plevn'a si ca din unu momentu in altulu nu erá se ié ofensiv'a? Si candu armat'a turcésca ar' fi luatu ofensiv'a, credeti óre, ca declaratiunea nóstra de resbelu erá de natura se apere pe Romani'a, de a fi invadata de ostirile lui Osman-pasi'a?

Sunt incredintiatu, ca nici unulu din d-vóstra nu crede acést'a. Ei bine, eu amu avutu slabiciunea de a crede, ca póte ar' fi cu potintia de a preveni o asemenea calamitate; dér' ori unde m'am adressatu, nu am gasitu cea mai mica fagaduintia, de si am pusu multa staruintia in acést'a si am aratatu consecintiele funeste ale unei asemenea eventualitati, funeste nu numai interesseloru nóstre, dér' si interesseloru a multoru straini; ca-ci in adeveru, multi proprietari, multi comercianti straini, ar' fi fostu loviti. Si mi s'a disu: v'ati declaratu independinti; ati declaratu resbelu; de acumu inainte are se hotarasca sórtea resbelului; diplomati'a nu va dice nimicu pana la inchieiarea pacii. Atunci ne-am intrebatu déca armat'a nóstra, compusa de 40,000 séu 50,000 ómeni, potea se oprésca pe dusmanu de alungulu Dunarii pe-o intindere de 250 séu 300 leghe de hotaru? O intindere asiá de mare nu se póte aperá de-o armata de 50,000 ómeni. In adeveru, trebuie se se concentredie in Valachi'a mica, in Valachi'a mare, in Basarabi'a, intr'o parte a Moldovei, si astfeliu tóta tiér'a, erá se fia góla de óste. Déca amu fi pazitu lungulu Dunarii, fiacare punctu importantu ar' fi fostu pazitu nu de unu batalionu, ci abia de-o compania. Aci, dloru, vomu face o mica indiscretiune, si acést'a o facu, fiindu-ca nu este ceva diplomaticu. Armat'a nóstra la Plevn'a, ostirea russésca a totu poternica, unu altu corpu de armata in Dobrogi'a de 150,000 ómeni, si totu a fostu frici, si nu numai la noi, ci si la o armata deprinsa de 150 ani a nu avea frica, a fostu frica, ca turcii pe la Calarasi ar' fi potutu se puna man'a pe Bucuresci; si a fostu unu momentu, unde ne intrebamu, déca n'ar' fi bine se ne gandimu chiaru la stramutarea resiedintiei guvernului, la stramutarea lucruriloru pretióse, cu tóta Plevn'a incongiurata.

Asiá dér' dloru, aperarea de alungulu Dunarii nu erá cu potintia pentru noi. Si in asemenea casu se presupunemu, ca armat'a russésca ar' fi fostu batuta si Turci'a biruitória. Ei bine, cine ar' fi patimitu si de asta data? Ce pamentu ar' fi fostu calcatu? Ce pamentu ar' fi fostu jefuitu? Ce orasie ar' fi fostu arse? Ar' fi fostu ale bietei Romaniei, cumu au fostu in totdeun'a, ori de cate ori a fostu resbelu intre Russi'a si Turci'a. Armat'a russa s'ar' fi retrasu, dér' s'ar' fi aperatu vitejesce, fiacare pasu alu retragerii ei ar' fi fostu udatu cu sangele seu, inse ea s'ar' fi retrasu la Prutu si acolo ar' fi avutu la spate alte doue trei armate russe, si ar' fi aperatu pamentulu russescu. Dér' pamentulu nostru dela Dunare si pana la Prutu ar' fi fostu prad'a turciloru; populatiunea nortra ar' fi suferitu sórtea, pe care o sufere adi cea din Bulgari'a; populatiunea nóstra ar' fi induratu sórtea ranitiloru nostri. Ve citezu numele lui Siontiu. Ei bine, majorulu Siontiu a fostu tiapuitu si mortu, si pusu pe redutele turcesci.

Asiá dér', fora a fi mare strategicu, d-vóstra cá si mine recunósceti, ca lini'a nóstra de aperare erá acolo, unde erá tóta puterea russésca, acolo, unde si noi poteamu avea greutatea nóstra, precumu amu avut'o, si v'am spusu mai multu decatu odata, ca Maj. S. Imperatulu Alesandru, in generositatea s'a nu a statu unu momentu la indoiéla, de a veni si a dice, ca armat'a nóstra 'si-a facutu datori'a, ca armat'a nóstra 'i-a fostu de ajutoriu. (Aplause.)

Mi se face intrebarea, déca am facutu tractatu de aliantia? On. d. Ionescu scie, cumu se facu tractatele de aliantia.

Trantatele de aliantia se facu intre natiuni, cari se bucura de o individualitate politica, care au intratu in rondulu familieloru mari. Russi'a nu a vrutu se strice tractatulu de Parisu; Russi'a nu a declaratu, ca tractatulu dela Parisu este sfasiatu; Russi'a nu a declaratu, ca intielege se prefaca chart'a Turciei si conditiunile existentiei sale. Russi'a a venitu cá se esecute reforme in puterea unoru hotariri ale poteriloru garante. Déca Russi'a ar' fi voitu se faca tractatu cu noi, noi nu ar' fi trebuitu se-o facemu. (Aplause.) Tractate vomu face atunci, candu sangele eroiloru nostri va fi resplatitu, atunci, candu, multiumita bravurei loru, independinti'a nóstra la facerea pacei va fi recunoscuta, atunci independinti vomu fi si noi ómeni, alaturi cu alti ómeni, adeca natiune independenta, statu independinte alaturi cu alte state independinte; atunci vomu face tractate. Adi ori ce tractate amu fi facutu, ar' fi fostu póte bunu pentru noi din partea unei poteri, dér' nu sciu déca elu ar' fi fostu bine vediutu si de celelalte poteri. (Aplause.)

Amu fostu intrebati, pentru ce amu luatu parte la resbelu? Ei bine, n'amu luatu parte la resbelu dupa indemnulu nimenui, nici dupa cererea russiloru. Amu facutu acést'a intr'unu momentu, candu armat'a nóstra se credea incapabila de catra honvedii unguresci, intr'unu momentu, candu armat'a nóstra se credea de unii chiaru netrebuintiósa. Ei bine, pentru-ca se credea asiá si pentru-ca póte si noi aveamu unu procesu de judecatu cu Turci'a, judecat'a acea trebuie se o hotarésca tunulu, pusc'a si sabi'a. (Aplause.) Ne-amu batutu pentru noi, ne batemu pentru noi; nu ne batemu pentru russi. (Aplause.) La inchiaiarea pacii vomu face si noi tractatu. Turci'a trebuie se tractedie cu noi; suntemu parte beligerante, possedemu pamentu dela ea si nu i-'lu vomu da inapoi fora tractatu. (Aplause prelungite.) Dupa ce vomu tractá cu turcii, vomu face tractate si cu altii.

Dér' suntemu aliati cu poterniculu, cu marele Imperatore alu tuturoru russieloru, pentru-ca si noi mici, avemu cuvintele nóstre de disu in Orientu; si noi trebuie se avemu anima pentru coreligionarii nostri. Nu mai potemu permite cá de alungulu Dunarei se fia cetati turcescí, care se bombarde orasiele nóstre deschise si se aduca pe pamentulu nostru acea stare miserabila, care este in Bulgari'a. (Aplause.)

Dloru, facu appellu la dvóstra, e cu nepotintia, cá d-vóstra, unulu chiaru dintre d-vóstóa se aiba astadi passiuni ori contr'a acestei bance, ori contr'a mea personalu, ori contr'a vreunui din collegii mei; astadi, candu suntemu in façi'a unei situatiuni cea mai critica, dér' totdeodata cea mai plina de viitoriu. Nu tóte poterile au incuviintiatu trecerea Dunarei, cu tóte acestea din momentulu ce armat'a nóstra a pasitu dincolo — si aci ér' o discretíune — din acelu momentu ómenii in dreptu ne diceau: ati trecutu; viitoriulu va dovedí déca ati facutu bine séu nu; bateti-ve bine. (Aplause.)

Asiá este, se compteza in totudeun'a cu acei, cari se batu bine si sangele vitejiloru, care uda pamentulu, este sangele muceniciloru, si sangele muceniciloru a datu omenirii religiunea crestina! Sangele soldatiloru nostri au se faca Romani'a. (Aplause.)

Uitati-ne pe noi; dupa pace veti face ce veti voi, ne veti tramite la Vacaresci, veti infiintiá chiaru pedepse cu mórte numai in contr'a nóstra. Dér' acumu, in numele tierei ve declaramu, ca nu primimu bilulu de indemnitate; nu'lu ceremu; consciinti'a nóstra, datoria catra tiéra ne impunea se facemu ceea ce amu facutu. Au socotiti, ca potemu se fimu surdi, muti, orbi la acele victime, care au cadiutu pe campulu Bulgariei, alu caroru sange rodesce ogórele bulgariloru? Nu ne credeti asiá de josu. Amu lucratu tóta vieti'a nóstra pentru Romani'a. Angagiandu armat'a nóstra in lupta, ne-amu facutu datori'a catra tiéra. Nu ceremu dafini, ceremu dreptate; nu ne judecati astadi, ca-ci evenimentele nu remanu aci unde sunt astadi. Nu ne cereti tractatu de aliatia. Mai susu decatu tractatu de aliantia amu facutu: amu aretatu lumii ca descendentii lui Traianu sunt aceiasi si sunt vii (aplause) si acést'a e destulu

Mai tardiu veti fi pusi in pusetiune se auditi mai multu dela noi si atunci veti fi in positiune se fiti multu mai buni pentru noi. Astadi nu venimu, decatu a ve dice: Nu slabiti ceea ce face armat'a nóstra; nu aretati astadi, ca sunt deosebiri de opiniuni; aretati ceea ce dice Domnulu, ca sunteti romani si hotariti se faceti fiecare ceea ce facu soldatii nostrii inaintea Plevnei. (Aplause prelungite.)

Respunsulu senatului romanu la mesagiulu tronului.

Mari'a T'a!

Senatulu prin votulu seu dela 30 Aprilie constatandu, ca starea de resbelu este creata Romaniei numai prin guvernulu otomanu si declarandu rupte vechile legaturi, ce ne unea cu inalt'a Pórta, esprima dorinti'a cá guvernulu se puna tóta staruinti'a, se ié mesurile necesarii spre a aperá

teritoriulu nostru si a asigurá esistenti'a statului romanu, astfeliu, ca la viitórea pace Romani'a se ésa cu o positiune politica bine definita si de sine statatória.

Aperarea fruntariiloru nóstre la malulu Dunarei a fostu resultatulu imediatu alu acestui votu.

Candu inse tóta importanti'a operatiuniloru militare ajunse a fi peste Dunare, atunci erá o datoria imperiósa pentru noi, in interessulu aperarei nóstre legitime, de a intinde si in acea parte armele nóstre.

Trecerea dér' peste Dunare ne erá impusa cá unu actu de prudentia si prevedietória aparare.

Senatulu recunósce cu o drépta mandria, ca armat'a romana, sub inalt'a si patriotic'a conducere a Mariei Tale, 'si-a facutu datori'a pe campulu de bataie si a doveditu, ca sangele strabuniloru ei n'a incetatu a curge in vinele sale.

Ostasii nostri si Capeteni'a loru voru traí in memori'a posteritatiei cu admiratiune si binecuventari. Fii dér' incredintiatu, Maria T'a, ca senatulu are si va avé tóta solicitudinea pentru densii si familiile loru,

Armat'a romana a castigatu pe campulu de onóre august'a manifestare de iubire si solicitudine a Majestatii Sale Imperatorelui tuturoru Russieloru, pentru ea si Romani'a. Bravur'a si devotamentulu ei, imensele sacrificii facute de intregulu poporu, atestu vitalitatea natiunei si importanti'a, ce pune in conservarea si aperarea drepturiloru ei.

Senatulu dér' este siguru, ca inaltele poteri garante, a caroru bunavointia pentru acésta tiéra nu a lipsitu nici-odata, convingundu-se astadi pe deplinu si de vitalitatea acestei natiuni si de cate sacrificiuri este capabila pentru aperarea drepturiloru sale cá natiune, nu voru voi se o lase la viitórea pace fora o positiune de sine statatória.

Astadi, Maria T'a, onórea si viitoriulu natiunei sunt asigurate. Romani'a nu se cuvine a lasá arm'a din mana, pana candu independenti'a si drepturile sale nu voru fi pe deplinu recunoscute.

Se traiésca Romani'a libera si independinta!
Se traiesci Maria T'a!
Se traiésca Maria S'a Dómn'a!

Noutati diverse.

— (Scirea despre caderea Plevnei) a produsu, se intielege, cea mai mare bucuria intre poporatiunea romana din locu si a fostu primita cu entusiasmu de catra clas'a inteligenta a locuitoriloru atatu, catu si de catra poporulu de rondu. Nóptea de Marti spre Mercuri a fostu o adeverata serbatóre pentru romanii brasioveni. Intregu suburbiulu Scheiu a fostu pe peciore. Indata ce a inseratu s'au illuminatu deodata dealurile d'impregiurulu orasiului. Multime de rachete au fostu slobozite din verfulu Tempei, precandu bubuitulu piveloru dela pólele ei si din Prundu anunciá urbi et orbi, ca diu'a cea mare, in care portile Plevnei s'au deschisu inaintea óstei romane invingatória, a sositu. Veseli'a era mare si generala. Pe la órele 10 din nópte se adunase unu numeru mare de inteligentia, cu deosebire din cea mai tenera in birtulu romanescu supranumitu „Cuartirulu generalu dela Grivitz'a“, unde intre toaste frumóse si bine simtite au serbatu cu totii luarea Plevnei. Intru aceea conveni inse si inteligint'a sasésca totu spre acestu scopu in localulu seu, care inca dela 1871 a fostu botezatu „Cuartirulu generalu dela Versailles“. Domnii dela „Versailles“ otarira in nóptea acést'a a tramite o deputatiune la „Grivitz'a“ spre a duce felicitatiuni concetatianiloru romani pentru victori'a, ce au reportat'o fratii loru de dincolo de Carpati. Pe la órele 11 a sositu acést'a deputatiune, in a carei'a frunte se aflau doui advocati distinsi din locu, in „Cuartirulu generalu Grivitz'a“ si a fostu primita cu aplause si „Se traiésca“ sgomotóse, care contribuira numai la asprirea vigilantiei politiailoru, ce pandeau pe la coltiurile casei. Prin acést'a nici decumu conturbati, óspetii sasi si romanii au schimbatu prea frumóse si fratiesci cuvinte de felicitare si urare de bine pentru viitoriu. Rar'a curtoasia a con cetatieniloru dela „Versailles“ a bucuratu pe romani tocmai in momentele acele solemne fórte si ei nu au lipsitu si nu voru lipsi a le documentá catu de multiumitoriu scie a fi si celu din urma romanasiu pentru asemeni atentiuni fratiesci. Petrecerea colegiala a duratu pana catra diminétia. Astfeliu abia cadiù Plevn'a si amu si resimtitu aici chiaru la noi binefacatoriulu efectu alu acestei maretie victorie! —

— (Dela societatea „Iuli'a“ din Clusiu.) Prea stimate dle Redactoru! Conformu conclusului adusu in siedinti'a societatii „Iuli'a“ din 1 Dec. st. n. ne luamu libertatea a ve comunicá, ca societatea nóstra academica pentru ajungerea cu atatu mai siguru a scopului, ce'lu urmaresce (de a se cultivá in limb'a materna), si pentru desvoltarea unei activitati literarie mai considerabile intre membrii sei, a decisu in siedinti'a susu memorata infiintiarea unei foi literarie si beletristice, care sub titlulu „Diorile“, redigeata de Petru Dulfu si doui colaboratori primari, Vincentiu Nicor'a si Gavrilu Onisioru, va apparé in tóta lun'a odata in manuscrisu, cuprindiendu in sine operatele mai succese ale membriloru societatii, cari voru fi recomendate spre acestu scopu de o comissiune censuratória. Din siedinti'a ord. IV a soc. acad. „Iuli'a“, tienuta in Clusiu la 1 Dec. 1877. — Dr. Aur. Isacu, presied.; Petru Dulfu, secretariu.

— (Societate dramatica romana din Craiov'a,) dirigeata de domnulu C. Petrescu, care a datu representatiuni cu mare succesu in Biseric'a-alba, Oraviti'a, Temisiór'a, Lugosiu, Caransebesiu, Bocsi'a montana, Aradu, Lipov'a, Beiusiu, Abrudu, Campeni, Alb'a-Iuli'a, ér' in timpulu din urma, dupa cumu anuntiaseramu, in Sibiiu, a sositu pe la Fagarasiu, unde inca a datu cateva productiuni, in mediuloculu nostru. Acést'a societate, care este un'a din cele mai complecte, cate au jocatu pana acuma dincóce de Carpati, inainte de a se reintórce in Romani'a, va dá si in Brasiovu unu ciclu de representatiuni. Piesele, ce compunu parte din repertoriulu seu, sunt: „Fermecatórea satului“, comedia nationala; „Esecutorulu din Parisu“, comedia tradusa de M. Millo; „Vladu Tiepesiu“, drama nationala; „Doue fete si unu flacau“, traductiune din german'a; „Doui tierani si cinci carlani“, comedia de Negruzzi; „Orbulu si nebunulu“, drama traductiune din frances'a; „Scar'a matiei“, vodevilu nationalu de V. Alesandri; „Veduv'a cu Camelii“, comedia francesa s. c. l. Dupa informatiunile, ce le-amu primitu, se crede, ca prim'a representatiune se va poté dá Vineri sér'a in 14 l. c. in localitatea teatrului din cetate (Redoute). Speramu, ca publiculu romanu brasioveanu va imbraçiosiá cu atatu mai multu frumós'a intreprindere a trupei romane din Craiov'a, cu catu primirea, ce a avut'o in partile celelalte romane, a fostu catu se póte de caldurósa.

— (Maghiarisare prin militari imperatesci?!) Ni se comunica din Bai'a de Crisiu 4 Dec. n.: S'a fostu scrisu de aici in „Gazeta“, ca pe diu'a de 16 Nov. a. c. se astépta 2 companii militari din reg. br. Rodich, cari, dupa cumu dice unu diuariu ungurescu „Alföld“ din 21 Oct., se transpunu aici cu scopulu de a insuflá spiritulu maghiaru in munteni si a-i maghiarisá. — „Az áthelyezés okául azt hallotuk emliteni, hogy e tisztán magyar fiukból álló ezred legénysége nagy mértékben fogja zarándmegyében a magyar szellemet elömozditani“, — inse spre mirarea tuturoru in diu'a indicata, in locu de a sosí militi'a asteptata, sosesce telegrama, prin care locotenentele si cei dimpreuna cu elu, suntu provocati cá numai decatu se se reintórca de unde au plecatu, si asiá pe unu momentu fuseramu sedusi. Mai tardiu ni se anunciá, ca voru se vina dela regim. 51 de linia Heinrich 2 companii, cari in adeveru sosira astadi la 4 óre d. m., inse prin acést'a li se nimici in catva speranti'a turcomaniloru nostri, fiindu acesti soldati cea mai mare parte romani ($^3/_4$ rom.) cá si cei din 1875. Aici se asiediara in casele fostului comitatu Zarandu, cari de adi inainte voru formá casarm'a militara a Baiei de Crisiu. — Titus.

— (Garibaldi despre armat'a romana.) Dlu capitanu Dunca, scrie „Rom. lib.“, intrebandu pe eroulu dela Catafini si Capua, ce opiniune are despre armat'a romana in lupta, a primitu urmatoriulu respunsu: Dlui capitanu I. Dunc'a la divisiunea III romana dinaintea Plevnei. „Caprera, 17 Nov. 1877. Caro Dunka, noi andiamo superbi dei valorosi nostri fratelli Rumeni, e speriamo nella loro vittoria sui barbari. Un saluto din cuore a tutti. Vostro G. Garibaldi.“

— **Insciintiare.** La adunarea generala anuala a „Societatii de lectura romana“ din Lugosiu, care se va tiené Dumineca in 30 Decembre 1877 st. n. la 3 óre dupa amédiu in localitatile proprii, se invita prin acést'a p. t. membrii interni si esterni. Comitetulu.

Ajutoria pentru raniti.

Mintheulu romanu, 6 Dec. 1877.

Multu stimate dle Redactoru! Cu datulu de adi am onóre a Ve espedá 6 fl. 50 cr. v. a., colectati din comun'a acést'a in favórea ostasiloru romani raniti in lupta contra paganiloru. Binevoiti ai inmanuá dlui Diamandi spre ai poté tramite la loculu destinatu, ér' numele acelora cari au contribuitu, binevoiti a le publicá in pretiuitulu diurnalu ce redigeti.

Primiti dle Red. s. c. l.

Ludovic'a Bulbucu,
colectanta.

List'a contribuentiloru din Mintheulu-romanu:
Simeonu Draganu 40 cr., Grigore Moldovanu 10 cr., Ioann Naseudénu 10 cr., Costanu Muresianu 10 cr., Nicolau Avramu 10 cr., George Rusu 10 cr., Iftenie Placanu 4 cr., Vasilie Puscasiu 10 cr., Gregore Draganu 20 cr., Ilie Draganu 9 cr., Vasilie Moldovanu 10 cr., Carmosiu Grigorie 10 cr., Ioanu Samfiru 10 cr., Vicentiu Darabanu 5 cr., Gregore Avramu 5 cr., Zaharie Budelecanu 5 cr., Ioanu Budelecanu 5 cr., Alex'a Boncea 10 cr., Mari'a Olteanu 10 cr., Todoru Bogacianu 10 cr., Gaft'a Mateanu 5 cr., Mafteiu Miholea 20 cr., Dumitru Draganu 5 cr., Eremi'a Rusu 5 cr., Iovulu Someseanu 5 cr., Nechit'a Rusu 10 cr., Vasilie Gerpianu 3 cr., Gavrila Maleanu 3 cr., Stefanu Avramu 12 cr., Alesandru Rusu 6 cr., Gregore Avramu 10 cr., Luc'a Petrearu 10 cr., Nicolau Baciu 10 cr., Gavrila Vescariu 5 cr., Dumitru Rusu 20 cr., Ioanu Avramu 10 cr., Ilie Maiereanu 20 cr., Nicolau Pintea 20 cr., Ioanu Muresianu 10 cr., Andreiu Svilmeanu 4 cr., Simionu Muresianu 10 cr., Ioanu Brasfalaonu 6 cr., Axente Dum'a 2 cr., Cosma Plasanu 20 cr., Trifanu Dragomiru 25 cr., Maftei Bacui 10 cr., Vasilie Sirlineanu 6 cr., Ioanu Rusu 4 cr., Vasilie Draganu 20 cr., Gabrielu Sierobanu 5 cr., Gabrielu Rebreanu 6 cr., Petru Siumfaleanu 10 cr., Vasilie Muresianu 10 cr., Stefanu Naseudénu 10 cr., Ludovic'a Bulbucu 1 fl. Sum'a 6 fl. 50 cr. v. a.

Ludovic'a Bulbucu,
colectanta.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 11 Dezembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.90	Oblig. rurali ungare .	78.75
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	67.10	„ „ Banat-Timis.	77.75
Losurile din 1860 .	113.—	„ „ transilvane .	76.25
Actiunile bancei nation.	805.—	„ „ croato-slav.	85.—
„ instit. de creditu	209.75	Argintulu in marfuri .	105.70
Londr'a, 3 luni . . .	119.40	Galbini imperatesci .	5.65
		Napoleond'ori . . .	9.56 1/2
		Marci 100 imp. germ. .	58.95

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.